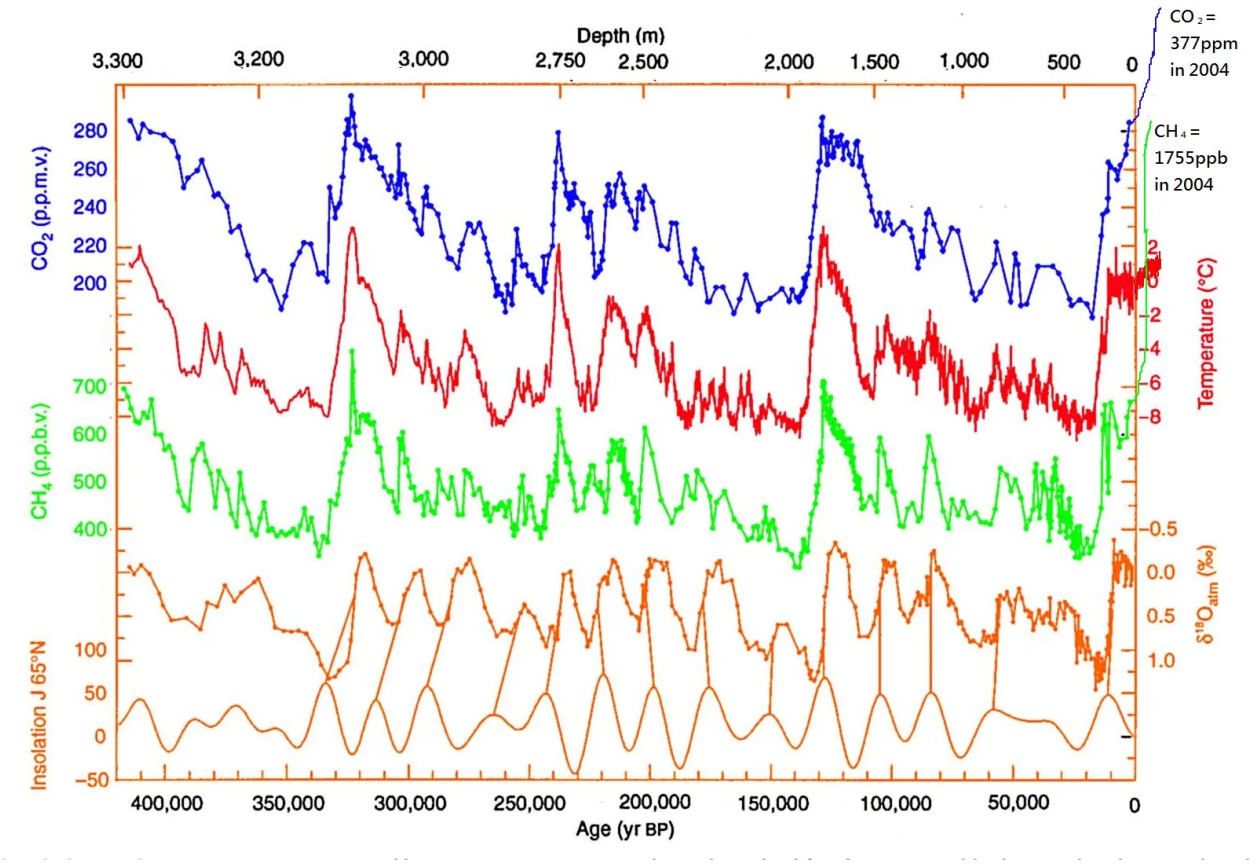
Hundredtusind-årsproblemet (100.000-årsproblemet)

Af Lennart Kiil

Data fra Vostok-iskernen i Antarktis: CO_2 (blå), temperatur (rød), metan (grøn) og solindstråling (orange) over de sidste 420.000 år. Istiderne kommer med cirka 100.000 års mellemrum.

US Government (data fra Vostok-iskernen); bearbejdet af Alexchris. Public domain. Wikimedia Commons.

Forskellen mellem den aktuelle gletsjerdannelse og den gletsjerdannelse man ville forvente, når man tager højde for 100.000-års-Milankovitch-cyklussen af insolation.

Mængden af indstråling fra Solen varierer cyklisk over tid. Sammen med denne variation forekommer normalt en korresponderende variation i temperatur. Disse cyklusser i solindstråling forårsages af ændringer i Jordens kredsløb om Solen. Udover 100.000-års-cyklussen er der også en cyklus på 21 tusind år, en på 40 tusind år, og endelig en på hele 400 tusind år. Cyklusserne driver forandringer i klimaet på Jorden

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node

ved at ændre temperaturen væsentligt.

Disse ændringer i temperatur anses som en nøglefaktor for start på og afslutning af istider. For alle de nævnte cyklusser er der et fint match mellem mængden af insolation og gletsjerdannelse, undtagen for 100.000-års-cyklussen, derfor taler man om et problem. Forskellige teorier prøver at løse problemet, men der er ikke udbredt enighed om forklaringen. Forskere håber, at flere data fra iskerner vil kunne kaste lys over sagen.

Husk at tage quizzen online på klimaleksikon.dk/opslag/100000-årsproblemet

Sådan henviser du til opslaget

Lennart Kiil: "Hundredtusind-årsproblemet (100.000-årsproblemet)". Klimaleksikon, klimaleksikon.dk/opslag/100000-årsproblemet, hentet 12. november 2026.

Klimaleksikon er gratis og uden login.

Kopiering og print fra Klimaleksikon til undervisningsbrug tilladt efter aftale med CopyDan Tekst & Node